

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. I. pescari 35

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. n. sau 16 bani rom.

Procesul politic

contra

Dr. Vasile Lucaciu.

(Raport special al „Tribunei“.)

(Urmare și fine.)

După redeschiderea ședinței.

Redeschidându-se ședința, după ce președintele a reușit însă a face liniște în sala de răsunet de discuțiunile aprinse dintre Români — înălțați prin atitudinea bravului lor apostol — și între Unguri — revoltați de atitudinea „Valahului turbat“, — a venit rîndul replicii procurorului.

Replica procurorului.

Procurorul a fost foarte slab în vorbirea sa și aproape ridicol în argumentele ce aducea. Duce că nu vrea să se deie îndrăgăst de la discuție, pentru că îi place lumina și adevărul și mai ales pentru că vrea și cu această ocazie să arete că de mult Ungurii sînt drepti, toleranți chiar! Dacă nu ar fi așa, de sigur că acusatul nu ar fi putut să vorbească românește, aici în cel mai maghiar oraș unguresc.

Dealtfel tocmai chipul în care acusatul a stăruit asupra hotărîrii sale de a vorbi românește, arată de ce agitator periculos avem de a face, cât de mult tinde el la a batjocori justiția noastră, n-î lua din caracterul ei maghiar: dar' așa o să vină mîne un Chinez și o să ne ceară ca să-i vorbim în limba lui!

Chiar cu această ocaziune, d-ze procuror, când acusatul ar trebui să fie modest și blând, supus cîră legi, dl. Lucaciu agită: prin purtarea sa vrea să câștige și mai mult simpatia conaționalilor sei, ca să-i fanatizeze cu atât mai tare, să-i poată cu atât mai mult stăpîni.

D-voastră, dl. jurați, veți împiedeca însă aceasta. Dând un verdict afirmativ, veți face să dispară, cel puțin pe o vreme, de pe arenă acest agitator care este cu atât mai periculos, cu cât e om cult și a știut ce face când a împins la ură pe Români în contra Ungurilor.

Se ocupă apoi de bașibozuciile dela Turda, Șimleu și Arad, despre care d-ze că le desaproba și el și ori ce Maghiar cult! Nici acestea nu au fost însă așa, cum le descrie apărarea. Dimpotrivă, Valahii au fost cei care au provocat. Duce că în Ungaria nimeni nu este apăsător, că dacă noi vrem să poruncim și noi în stat, asta ar însemna anarhie, terorizarea majorității din partea minorităților și alte de acestea, întocmai cum scriu zilnic foile unguresci care se ocupă cu cestiunea românească.

Discursul procurorului abia a ținut un sfert de oră.

Și ca să răscăieș discursul însă a mai mîngăiat inimile șovinistilor strivî de argumentele ce aducese atât dl. Coroiannu, cât și dl. Lucaciu despre tirania ce ei exercită asupra naționalităților. L-au și aplaudat unguresc pentru discursul numai de compătîmire vrednic.

Replica dlui Coroiannu.

Onorată curte! Am ascultat cu mare atenție replica dlui procuror, și mărturisesc că ea tare m'a surprins. Cum vine d-za, într'un proces în care e vorba că Români sînt puși față în față unii cu alții, ca să învinovățească pe acusat pentru că el usează de un drept al seu: a se apăra românește, drept înscris în lege. Dar' în chipul acesta dl. procuror condamnă legea țării sale, legea care este, ar trebui să fie garanția cea mai puternică a viitorului acestui stat. Cât de falsă și de nenorocită a fost această acuzare a dlui procuror și cât de nepotrivită este comparația cu afirmarea: că atunci și un Chinez poate pretinde să fie judecat aici în limba sa maternă, reese din chiar spiritul legii dela 1868. Această lege nu vorbește despre noi ca despre nisse străini, venetici, cum ar pute fi un Chinez ce s'ar rătăci prin Ungaria, ci vorbește despre noi ca despre un popor autohton, cărui îi recunoaște toate drepturile naturale și naționale.

Avem deci a face cu lucruri scrise în lege, și așa fiind părerea dlui procuror privitor la acusat care n'a voit să vorbească ungurește, n'are nici o valoare, n'are deci să vă conducă pe d-voastră când îi veți da verdictul.

Revenind acum asupra chipului cum dl. procuror vrea să apere instrucția defectuoasă ce s'a făcut în felul ciudat în care se primesce apărarea, permiteți-mi să vă atrag atenția din nou asupra traducerii rele a hîrtiei înscrinate, trebuie să vă atrag atenția mai ales asupra faptului că dl. procuror aduce numai anume pasaje tendențioase scoase din convocare, pasaje care cătuși de puțin nu exprimă spiritul de care a fost condus autorul hîrtiei înscrinate, ci dimpotrivă, sînt scoase așa chip, ca să vă prezente pe acusat în nisse culori neadevurate, cu un caracter pe care nu-l are.

Căci, se ne întrebăm, ce a scris dl. V. Lucaciu în convocare? A d-ze că s'a bașibozucit cele comise la Turda, Șimleu și Arad. Că aceste fapte nu pot fi altfel caracterizate, măturie este chiar declarația dlui procuror, care condamnă și el vandalismul comis. Nici în această declarație demnă de altfel, dl. procuror n'a mers până în capăt cu adevărul, căci pe baza informațiilor ce d-ze că a primit despre întîmplările de atunci, veți prezenta un tablou neadevărat despre vandalismul ce s'a petrecut. Duce că e vorba numai despre spargerea unor ferestri, când se știe, au spus-o chiar foile maghiare, că la Turda în miez de noapte o ceată de 3000 oameni a bombardat în toată regula oare întregi casa unui pașnic cetățean. De ce? Fiindcă eu supunere a adus la cunoștința înaltului Tron sentimentele și suferințele unui popor credincios.

— Ear' că adevăr este afirmarea că în patria noastră autoritățile lasă frâu liber elementului turbulent și pe cetățenii și naționalității devotați îi persecută, ce dovadă mai bună ne trebuie, decât că dl. Dr. Vasile Lucaciu este adus în fața d-voastră, dl. jurați, și procurorul cere cu atîta grabă și severitate pedepsirea lui. De ce? Pentru că a protestat contra barbarilor comise.

Ce o să d-ze Europa despre justiția maghiară, când va auzi că Lucaciu a fost condamnat, ear' zurbagii dela Turda mișue liber cu miile pe străzi, fără ca procurorul să fi introdus măcar o cercetare.

Dl. jurați! Mai în iarnă am avut o convorbire cu un înalt dignitar din Budapesta al statului. Bărbatul acesta, învățat altfel, dar' dus și el de curentul nenorocit ce a răpîit cu sine pe Maghiari, m'a d-ze: „Naționalitățile din Ungaria se se facă Maghiari, ear' de nu, se poftescă a părăsi patria!“ Mărturisesc, că m'a întristat adînc vedînd până unde șovinismul nesătos duce pe oameni, și am d-ze, plin de îngrijire pentru patria noastră comună: Dar' ce va fi oare, când naționalitățile ne mai putend suferi maltrătarile la care sînt supuse, vedînd cum la Turda de pildă, inșeiși autoritățile dau cîvală peste casele cetățenilor leali (căci la Turda s'a găsit răzîmată de fereastră o scară a primăriei și dna Rațiu ceruse asistență polițienească înainte cu o săptămînă, dar' s'a refuzat), ce va fi, d-ze, dacă naționalitățile într'o bună zi vor părăsi țara? Nu va rămîne oare aici un mare gol, un ptiu imens, nu se va produce o crîșă incaleculabilă, când aproape două treimi din cetățeni vor pleca, pentru că atîta numără naționalitățile din Ungaria: căci în Ungaria limba maghiară nu o vorbesc decât opt milioane suflete. (Proteste în public și strigăte „Ohó!“ Români d-ze: „Așa e!“ Presidential sună). Pentru că se nu cedeți, dl. jurați, și se nu creadă nici un Maghiar, că plecînd noi, o să puteți aduce în locul nostru străini de care numerați și acum destui în sinul d-voastră (alusione la Jidani, Correspondentul), și care v'au împins la fapte rușinoase, pe care inșuși dl. procuror le condamnă. Și chiar dacă ar veni străini, ei întărîndu-se, înmîlîndu-se ar cere drepturi naționale cu vremea. Și ce ați ajunge astfel? Ca să acordați străinilor drepturile, pe care le pretinde o populație autohtonă!

Ar fi mai bine așa? să dați drepturile străinilor, ear' nu poporului, care în societate cu d-voastră a apărut patria în vremurile grele?

Tot domnul procuror d-ze, că faptele detestabile, numite de acusat „bașibozucii“, le-au săvîșit „Maghiarii ultraști!“ Ei, dacă este așa, atunci nu vă declarați solidari cu acești „vandali“, nu-i apărați și nu judecați pe cel care l'a condamnat, a protestat în contra lor, nu iee națiunea maghiară asupra și cele săvîșite de Turdeni, Șimleeni și Aradani, și estă procesul actual nu mai are basă, căci nu în contra națiunii maghiare,

ci în contra acestor bașibozuci a agitat acusatul.

Poate nu vă place, dl. jurați, nu-i va plăce nici publicului că-i spun acest adevăr. Știu că publicul e ca femeile: nu-i place să-i spu în față adevărurile crude, supărătoare. Caracterul meu de apărător îmi impune însă ca trecînd peste ori și ce considerație, să scot la iveală adevărul, nimic altceva decât adevărul.

De aceea, repetit vă atrag atenția, că nici în convocare, nici în Memorand nu se cuprinde ce a cetit procurorul.

Domnilor, dacă e să se facă lumină, trebuia ca dl. procuror să știe și să vă spună, că citatele cu idei separatiste ce se pretinde a fi scoase din Memorand, nu sînt în Memorand! Ci sînt scrise numai în resumatul tendențios ce foile maghiare, la care s'au străcurat atîtaia străini, au dat despre cuprinsul acestui act.

Și apoi chiar de ar fi, nu e loc să vorbim aci despre el, căci dacă pentru Memorand învinovățiți, faceți proces contra Memorandului.

Tot așa se nu credeți, că băgînd în temniță pe Dr. Lucaciu, aveți să omorîți în noi un sentiment, o idee ce vecinic are să trăiască. Ideea națională are să trăiască și după ce veți întemnița pe Lucaciu. Închis el, alți d-ze ori o sută au să se expună pentru aceleași principii, pentru același ideal.

Tocmai de aceea, aștept dela simțul d-voastră patriotic și cîntînd pe respectul ce-l aveți pentru dreptate, sper că veți respinge cererea dlui procuror.

Veți arăta, că nu poate fi Ungaria de aci mai puțin liberală, mai puțin justă decât era înainte de 1848, când de sigur Români erau rău împilați, când în Ardeal nu era, ca drept „oldă nemzet“, dar' nu era nici „magyar nemzet“, ci numai „szécsely și szász nemzet“. Era însă așa d-ze instituțiune „Rendek“ constituită din nobili maghiari și români care compun a „Statutul“ și avea în mîni cîrmuirea. Atunci deci, cei aleși dintre fiii națiunii noastre aveau drepturi de gîntă. Aci se aruncați în temniță pe un om care nu a cerut decât să se respecte o lege modernă adusă de dieta maghiară, care a protestat contra celor ce-i bat joc de lege și de oameni? Aci dl. procuror mai vine și ne acuză de comunism politic pentru că voim să ne validăm drepturile noastre și ne împotrivim asimilării? Ne a mai acusat dl. procuror cu patriotism condiționat, dîcînd că noi numai atunci ne am mulțumi, când ni-s'ar face toate chefurile, când am fi încungiriți de toate belșugurile.

Cât de greșit, nedrept și necunosător al lucrurilor noastre este dl. procuror, cu ce ușurință uimitoare el acuză.

Oare Dr. V. Lucaciu, cu capacitatea, talentul și cultura lui n'ar fi putut găsi un loc mai deosebit, mai bine plătit decât biata parochie a Șisăscilor. De sigur că da! Și eu sînt pozitiv informat că l'a și oferit poziții bune, splendide chiar, dar' el n'a primit, pentru că pătruns de misiunea sa sfîntă, de apostolatul seu mare, el a preferat să rămînă într'un sat, încungiturat de iubirea poporului seu, pentru a cărui fericire nu potenesce a lucra fără preget.

Ear' lucrarea lui nu este de caracter revoluționar, ci este o luptă legală în mijlocul unui popor de ordine.

Ne mai impută domnul procuror că umblăm pe la Bucuresci și d-ze că banii ce-l cheltuim pe acolo, ar fi mai bine să-i dăm pentru școalele românești de aci, ca poporul nostru să deie și el înainte în ceea ce privește cultura, fiind în prezent foarte înapoiat.

Mă mir de aceste cuvinte ale domnului procuror. D-za ca om cult, ar trebui să știe că umblînd, călătorînd, omul învață, se desvolță, câștigă. Călătorînd și făcînd cunoștință cu diferiți oameni culți, noi pe la Bucuresci numai cu câștig ne putem întoarce de acolo. Eară validînd aici acasă cele câștigate, evident că tocmai în interesul culturii noastre naționale călătorim.

Ungurii tocmai pentru că nu călătoresc, nu vor să învețe dela alții, au idei atît de scălate.

Și apoi dacă e acusat Lucaciu că a agitat în contra națiunii maghiare, nu sînteți d-voastră competenți să aduceți judecată în propria-vă cauză.

Cât despre afirmarea, că în Ungaria toate popoarele sînt iubite și îngrijite deopotrivă, apoi fie-mi permis a accentua încă odată, că emigrarea tinerilor nostri culți în România nu se întîmplă de sigur pentru că doar stăpînirea actuală ar fi părintească față cu ei, ci pentru că li-se închid aici toate căile unei vieți ce le compete.

Tot așa de puțin pot crede afirmarea că domnul procuror iubește deopotrivă pe Maghiari, Slovaci, Români etc. Cel puțin față cu noi nu a dovedit cu nimic îngrijirea sa. Șimleul cade în raionul activității sale. Dat-a oare în judecată pe vre-un Maghiar din cei care au devastat casele Românilor? Și nu arată oare tocmai procesul actual că este de parțial?

Ear' cât despre comparația ce o face privitor la emigrarea nu numai a tinerilor români, ci și a Sécuiilor, apoi nici aceasta nu este deloc norocită, potrivită. Sécuii se duc în țeară pentru că pămîntul ardelean unde ei trăiesc, este foarte sărac, se duc deci în România la secerat și altă muncă a câmpului și de cele mai multe ori se întorc cu buzunarele pline, până ce tinerii nostri duc un capital mare cu ei: învătăura câștigată aici cu multe jertfe ale părinților și îndrăgii nu se mai întorc, căci nu au la ce, stăpînirea și întregul sistem actual este mult mai vitreg, decât se poată spera ceva bine, fie cât de mic binele.

Unde este deci egalitatea despre care vorbește domnul procuror, și unde neexactitatea ce-i impută acusatului, care a constatat și el toate aceste nenorociri ale vieții noastre publice.

Ori egalitate este și ocrotire din partea legilor, când un Român — în cazul de față dl. V. Lucaciu — este dat în judecată pentru că a constatat numai o stare de lucruri ce ne apasă atît de nedrept, ear' haitele turbulente maghiare comit nepepedite cele mai revoltătoare infamii, comit fapte, care nelînistesc nu numai viața internă a cetățenilor, dar' compromit statul, întreaga monarhie chiar în fața Europei. Astfel fie-mi permis să aduc ca exemplu numai afacerea Hentzi și ce tindea cu încetățenirea lui Kossuth și toată afacerea cultului acestui exilat de bunăvoie, pe care-l preamărit, când știut este că el e inamic declarat al casei domnitoare și cel mai mare agitator în contra legilor fundamentale actuale ale statului ungar.

Dar' ea se vă mai dau un exemplu de parțialitate a domnului procuror și a justiției maghiare, n'am decât să vă amintesc de tonul turbat în care foile clujene au scris contra Românilor îndată după vandalismul dela Turda. Ba și înainte și de atunci încoace. Ele scriau că „trebuie nimiciți Valahii sîlbatici și casele lor dîrîmate până în temelie!“ Au adus apoi foi din Budapesta portretul lui Lucaciu, scriînd că e trădător de patrie, bun de furci, după cum Români ar fi și ei toți miserabili, vrednici de bătaie țepănenă...

Data oare procuratura supremă maghiară pe vre-un Ungur ori pe o fosie în judecată pentru că a agitat în chipul acesta la ură în contra naționalităților.

Ba.

Ei, dacă așa merg lucrurile, dacă atît este de tolerant dl. procuror-suprem cu Ungurii, mare nedreptate-i face lui Lucaciu, aducîndu-l înaintea d-voastră, domnilor jurați, și cerînd să-l judecați pentru că a agitat nu în contra unei naționalități, ci a blamat o ceată de oameni pe care inșuși domnul procuror îi numește „Maghiarii ultraști!“ de care se lapădă, și pe cari nu voescă a-i confunda cu întreaga națiune maghiară.

— Așa fiind, evident că dl. Lucaciu nu în contra națiunii maghiare a agitat și d-voastră prin verdictul ce o să-l dați, trebuie să arătați, că nici dumneavoastră nu vă identificați cu cei dela Turda, că nu sînteți chemați aici decât pentru a satisface nu patime răscolite, ci să dați expresie adevărului, dreptății.

Achitați deci pe dr. V. Lucaciu, spuneti că el nu e vinovat de crima ce l'a imputat.

(După acest discurs, care a făcut cea mai bună impresie între auditorul românesc, ear' pe Unguri l'a ars în atâtea locuri, președintele resumă întreaga desbatere a procesului, după care pune următoarele întrebări juraților):

Sentența.

Președintele: Dl. jurați! Conduși numai de simțul d-voastre de dreptate, veți ave să răspundeți la următoarele întrebări:

1. Sînteți convinși că dl. Dr. Vasile Lucaciu este autorul convocării înscrinate?

2. Citatele din această convocare, și anume afirmările că Români sînt împedecați în cultura lor și că li-se răpesc (elrabolják) drepturile, constituie crima agitării la ură în contra naționalităților?

3. Este vinovat acusatul pentru crima agitării la ură în contra naționalităților?

Apărătorul Coroiannu: Die președinte, as'av de d-ze ceva foarte important pentru apărarea privitor la felul cum este pusă întrebarea a doua.

Din traducerea făcută înaintea d-voastre a tîlmăciului ce a depus jurămînt se poate vedea, că în convocatorul dlui Lucaciu nu se cuprinde cuvîntul „elrabolják“ (răpire), ear' acest cuvînt fiind cel mai aspru, expresia de agitare asupra căreia dl. procuror a insistat mai mult, o mare nedreptate l'a-s'ar face acusatului, dacă juraților li-s'ar pune întrebarea așa fel, că ar cuprinde lucrul pe care acusatul nu l'a scris, — d-ze: l'a-s'ar face o nedreptate dintre cele mai mari. Rog deci, ca acel cuvînt să fie șters.

Președintele întreabă pe procuror dacă are ceva de obiectat.

Procurorul se împotrivesce cererii dlui Coroiannu.

Di Coroiannu: Îmi pare foarte rău că și prin aceasta dl. procuror dă încă odată probă despre parțialitatea sa. Ca om de lege știe de sigur cu cât se îngreunează astfel poziția acusatului, avînd jurații să se rostescă asupra unei expresiuni atît de tari, dar' pe care acusatul nu a folosit-o nici odată.

Curtea se retrage pentru a delibera.

Publicul, jurații și mai ales Români prezenti, așteaptă cu nerăbdare.

Președintele, apărînd în sală, declară că cererea apărării a fost respinsă.

Români indignați toți. Ungurii iubilează.

Condamnarea se poate considera de aci încolo ca sigură. Nimeni nu se mai îndoiesce.

„Nu este asta cea mai mare nedreptate ce l'a se face și nu cea din urmă“, — d-ze acusatul.

Sînt șapte oare.

Apar jurații care se retraseră a delibera. O tăcere adîncă în sală. Unii sînt suți pe scaune. Mesele de prin odăile laterale servesc ca galerie la mulțimea ce umple încăperile toate.

În mijlocul acestei tăceri mormîntale juratul Márk Endre cetesce — pe onoare și conștiință, —

da, cu douăsprezece voturi Dr. Vasile Lucaciu e declarat vinovat.

O singură dată Ungurii au fost generosi cu el: când l'au declarat bun de aruncat în temniță. Și-au dat toate voturile.

„Să trăiască Lucaciu!“ strigă Români.

„Ejlen“ sgomotos la adresa juraților. Ungurii radioși.

Alte „Ejlen“-uri când procurorul propune maximul de pedeapsă. El află, că nu sînt circumstanțe atenuante pentru acusat, ci dimpotrivă: agravante! Acusatul este om cult, a agitat sciind ce face... Între poporul incult cuvintele lui sună ca evangelia, sînt schînteii ce aprind... Tera periclitată... d-ze procurorul.

Apărătorul Coroiannu mai face un apel la sentimentele de dreptate nu ale — juraților, e luminos că aceștia nu sînt decât expresia cetii șoviniste turbate, — ci apel către tribunal, să fie cel puțin el drept, să deie minimul pedepsei.

Curtea ear' se re raze.

Un sgomot infernal se naște. Publicul unguresc fanatizat abia mai poate răbda. Strigă cuvinte insultătoare la adresa acusatului și a tuturor Românilor. Discuții inferbentate se nasc între Români și Unguri.

Acusatul stă mîndru, în tallarul seu proțesc. Așteaptă cu liniște.

Sînt oarele 8.

Apare presidentul.

Sună sinistru: un an închisoare de stat, 500 fl. amendă și 49 fl. cheltuieli de judecată.

Ungurii ear' aplaudă frenetic.

Românii răspund: „Să trăiască Lucaciul! Condamnatul privește cu ochii plini de foc spre Românii care îl sorb cu privirile iubitoare și la Ungurii turbați de bucurie.

Abia se poate face liniște, pentru că procurorul s'ar mai de un semn de iubire sa de dreptate (?) și pentru Românii (?).

El cere ca acuzatul numai depunând o cauțiune de 5000 fl. să fie lăsat liber!

Românii indignați la culme.

Așa ceva nu s'a mai vădut, nici chiar în — Ungaria, până acum.

Presidentul mai drept, respinge cererea după ce dl Coroianu și Nestor declară că cheazănești dinții pentru acuzat.

Ungurii es cu toții afară să aranjeze demonstrațiunea.

Noi încungurăm cu iubire, pe cel care pontru noi toți „și-a ridicat vocea.

„Ne vom mai vedea la Filipii!“ dăce condamnatul părăsind sala.

Afară fura canaliei de stradă nu cunoaște margini.

Politia întreașă în picioare.

Condamnatul, apărătorul seu, tălmăciul și presidentul tribunalului au fost conduși de căpitanul poliției pe un drum lateral.

Nu mai așa s'a încungurât ca să nu curgă sânge.

Se schimbă cursul?

Scirea că nu demult numitul president al curții de compturi, Carol Hieronymi a primit portofoliul internelor, a trebuit să surprindă pe toată lumea. Sigur dintre toate candidaturile, și erau multe de toate, a lui Hieronymi a fost aceea, care prezenta mai puține șanse. Și totuși el este propus Maiestății Sale pentru cel mai important resort din minister.

Cum s'a putut întâmpla una ca aceasta? Un lucru credem că este lămurit. Noul ministru de interne nu pare a fi ajuns la această dignitate ca om al dorințelor partidului guvernamental. Cel puțin după glăsuirea foilor guvernamentale pentru alții au stăruit frunțașii partidului, dintre care numim pe contele Csáky, pe C. Radó, St. Tisza, contele G. Teleki etc. În fața atător postulanți nu se poate dice nici aceea, că Hieronymi a ajuns în cabinet din lipsa altora mai competenți. Cum se face dară, că totmai asupra lui „și-a aruncat Wekerle privirile?

Dar' ne aducem aminte, că aceasta nu este prima surprindere ce ni-a cauzat noul ministru de interne. Sînt acum vre-o două săptămâni Carol Hieronymi, ca fost deputat al cercului Hatzfeld, s'a dus între alegătorii sei, ca să-și iee adio, fiindcă în noua sa calitate de president al curții de compturi nu mai putea face parte din parlament. Cu acest privilegiu, deși nu mai avea nimic a face cu treburile parlamentare, a găsit de cuviință a fi în discurs politic, în care ca din bun senin s'a ocupat în detalii cu cestiunea naționalităților, în special cu cestiunea românească.

Toată lumea se întreba, în ce legătură stă cestiunea românească cu presiunile înaltei curți de compturi? Dar' și mai surprinzător a fost modul, în care Hieronymi a vorbit despre noi Românii. Înainte de toate a constatat, că ne cunoaște din intuițiune proprie, căci a trăit între Români, și scie, că nu toți Românii urăsc pe Maghiari și patria ungurească. În era șovinismului e mult și atata. Mai departe a mărturisit, că în Memorandul românesc sînt pretențiuni drepte, care trebuie împlinite, cum este modificarea legii electorale, reducerea censului și împărțirea mai dreaptă a cercurilor, apoi aplicarea de funcționari care știu limba poporului etc. Și ca țesă generală a învățat pe conaționalii sei, că nu trebuie să caute cine cere, ci să vadă ce cere.

Tot lucruri acestea, care dela moartea baronului Iosif Eötvös nu eram obicinuiți să le auzim dela Maghiari, afară poate de corbul alb Ludovic Mocsáry. Și propoveditorul lor este astăzi ministru de interne al regatului unguresc, este urmașul susținut de același partid al lui Coloman Tisza, care înainte de aceasta cu puțin ani se lăuda, că va strivi naționalitățile la pârte și „și-a câștigat pentru

posteritate lugubru nume de sdrobotor de naționalități.

Indică oare această schimbare a oamenilor o schimbare a cursului politic peste tot? Și dacă da, cine a introdus-o?

Evident, că ar fi riscat a presupune, că partidul guvernamental „și-a schimbat convingerile și acum caută binele pe căi mai domoale. Mulțimea proceselor politice în curgere, intentate naționalităților, dovedesc tocmai contrariul. Și astfel, presupunând, se înțelege, că Hieronymi a vorbit la Hatzfeld în bună credință, trebuie să credem, că candidarea lui este a se atribui altor factori mai înalți, care l-au ales tocmai pentru ideile profesate în discursul seu amintit, după ce le-au găsit cele mai potrivite pentru politica internă a Ungariei în încurcata situație de astăzi.

Sau ca să o spunem verde: Maiestatea Sa, care în virtutea prerogativelor Sale suverane a demis cabinetul Szapáry, deși majoritatea parlamentară l'a susținut, singur numai a putut cere noului șef de cabinet să primească în guvern oameni cu vederi de ale lui Hieronymi. Ear' dacă am nimerit adevărul, apoi dela sine urmează, că discursul dela Hatzfeld numai din bun senin nu a fost rostit.

Sub acest raport numirea lui ar însemna un succes pentru luptele naționale ale nemaghiarilor. Ar însemna că stăruințele lor, mișcările lor din timpul mai nou au străbătut până la factorii cei mai normativi ai monarhiei, care au înțeles că trebuie să se facă schimbări în cursul cel vechiu, căci așa nu mai merge.

Alta este întrebarea, că fi-va Hieronymi în stare să-și realizeze ideile cu aparatul reprezentativ de astăzi al Ungariei și cu majoritatea parlamentară chemată să-l susțină? Fi-va în stare să inaugureze o nouă politică de naționalități, mai conciliantă și mai echilibrată, sau va fi răpit și el de curentul șovinst, care sau îl va duce cu sine, sau îl mătură din cale.

Acestea sînt însă treburile viitorului. Deocamdată ne mulțumim a semna aceste, ear' încolo ne vom pune în cea mai rezervată expectativă.

Regele Carol la Viena.

Despre primirea și petrecerea regelui Carol și a principelui moștenitor al României în capitala monarhiei noastre cetim în foile de acolo ce am primit astăzi următoarele:

Regele și principele moștenitor al României au sosit la 6½ dimineața aici și au fost primiți la gară de către Maiestatea Sa în uniformă de mareșal cu marea cruce a coroanei României, de către Arhiducii Carol Ludovic, Wilhelm și Rainer, principele Schaumburg-Lippe, trimisul României cu personalul legațiunii, consulul general, dignitarii civili și militari, precum și cavalerii de onoare. La intrarea trenului în gara frumos decorată muzica companiei de onoare ce era postată acolo a intonat imnul român. M. Sa și regele României, cel din urmă purtând uniformă austro-ungară cu marea cruce a ordinului „Sf. Ștefan“, s'au îmbrățișat și sărutat cordial. Nu mai puțin cordial a salutat M. Sa pe principele moștenitor, care purta uniformă română cu cordonul ordinului „Sf. Ștefan“. Regele României sărută pe Arhiducele Carol Ludovic. După aceea avu loc salutarea celorlalți Arhiduci și prezentarea suitelor, după care Maiestățile Lor și principele moștenitor au plecat la Burg. Cavalerii de onoare atașați pe lângă regele sînt locotenent-mareșal Albori, colonelul regimentului de infanterie ce poartă numele regelui, Ulmanský și adjutantul de câmp Lónyay. Cavalerul de onoare al moștenitorului de tron e colonelul Weigelsperg. După sosirea regelui României și a moștenitorului de tron în Burg li-s'au prezentat contele Kálnoky, șergile mai înalte ale Curții, căpitanii de gardă și intențental general Bezecny precum și adjutantul general al Maiestății Sale.

La 10 oare M. Sa regele Carol a depus carta Sa la contele Kálnoky cu acea observare, că mai târziu va veni în persoană la ministrul. După aceste regele și principele moștenitor au făcut o vizită Arhiducelui Carol Ludovic și Arhiducesei Maria Teresia și apoi s'au reintors în Burg, unde au fost conduși de către M. Sa Monarhul în apartamentele Împărătesei-Regine. După petrecere de o jumătate oară la Înalta Doamnă, M. S. regele și moștenitorul de tron au făcut vizite Arhiducilor Wilhelm, Rainer și soția,

Arhiduceselor Maria Immaculata, Elisabeta, principelui Schaumburg-Lippe și primului intențental suprem de curte prințul de Hohenlohe. Regele a depus carta și la locuitorul conte Kielmannsegg.

După reîntoarcerea în Burg, la oarele 3¼ după amiază M. Sa regele a acordat audiențe. Au fost primiți ministrul de război Bauer, șeful statului maior general baronul Beck, comandantul de corp baronul Schönfeld, căpitanul de gardă principele Windischgrätz și ministrul de externe contele Kálnoky, care a petrecut la regele aproape trei pătrăre de oară.

La 5 oare a avut loc în onoarea înalților oaspeți un dineu familiar cu 15 tacâmuri. Maiestățile Lor și ceilalți oaspeți s'au adunat în salonul Împărătesei, de unde s'au dus apoi cu toții în apartamentele Alexandru. La dineu au luat parte: Împăratul și Împărăteasa, regele Carol, principele moștenitor Ferdinand, Arhiducele Carol Ludovic și Arhiducesa Maria Teresia, Arhiducesa Elisabeta, Arhiducesa Maria, principele Filip, și principesa Luisa de Coburg. După dineu a avut loc cerce, care a durat numai timp scurt. În alții oaspeți s'au dus apoi cu toții la operă unde s'a reprezentat „Manon“. În decursul zilei toți ambasadorii și trimișii statelor străine acreditați pe lângă Curtea din Viena, precum și nunții Galimberti au depus cartele lor la M. S. regele și A. S. R.

Pentru mâine s'a proiectat: vizitarea grajdurilor Curții; după amiază la 6 oare un dineu de gală; seara cercetarea teatrului de Curte, unde se va reprezenta piesa „Der letzte Brief“, ear' după aceea se va lua tea la Arhiducele Carol Ludovic.

Joi 17 c. la oarele 2 și ½ M. S. regele Carol și principele moștenitor vor părăsi Viena și se vor reîntoarce peste Predeal la București. În suita regelui se află adjutanții locotenent colonelul Perticari și maiorul Istrate; în suita A. S. R. principelui Ferdinand adjutantul acestuia Coandă.

CRISA.

Organul radical sêrbesc „Zastava“ se pronunță astfel despre crisa ministerială din Budapesta:

Sfîrșitul crizei interesează foarte puțin pe Sêrbi și peste tot pe naționalitățile din Ungaria. Naționalitățile n'au ce spera, fie că Wekerle, fie că altul primește presiunile ministerului, căci toți politicii maghiari sînt de părerea, că Ungaria numai așa se poate guverna bine, dacă naționalitățile sînt cât de mult apăsat. În pragul erei nouă Sêrbi au să observe o atitudine bărbătească și să stee gata și în viitor de lupte constituționale, căci după toate semnele era nouă nu va fi mai bună, ci poate mai rea ca cea veche.

„Allgemeine Zeitung“ din München primesce din Budapesta o corespondență care termină cu următoarea concluziune:

Nu pesimism ce vede negru este, ci concluzie logică și necesară din raporturi existente și vădite, că după cele premerse nu prognoștiem noului ministru o viață lungă. Poate va isbuti să treacă peste votarea bugetului pe anul viitor, dar' abia va trăi să cheltuească bugetul.

Dăm în cele următoare un extras mai mare din articolul signalizat ieri al organului papal „Moniteur de Rome“. Organul Vaticanului dice:

Evenimentele actuale se aseamănă cu cele din 1848, numai că atunci a fost vorba de sgduiri politice, pe când astăzi toată lumea înțesece cu zel ferbinte la schimbarea ordinei existente. Lucrul cel mai trist este, că la această luptă sînt în Ungaria părtași și catolicii dela contelui Apponyi, a cărui apostasie dela biserica catolică trebuie numită o adevărată rușine. În-ê iniicii Vaticanului se închină unei fantome de speranțe, care în curînd va dispăre. Ungaria a jucat ultima carte. Dina în care va isbueni lupta religioasă, va fi o fi nenorocită. Biserica stă la parapet și așteaptă. Domnii din Budapesta au fost de repește-ori adverteși, se vede că ei cred, că dincolo de Budapesta lumea nu mai există. Este nedreptate a vorbi despre „arogață“ bisericii. Biserica a apărut cu moderațiune și chibzucală inviolabilitate dogmei peste care Ungaria a trecut. Ungaria s'ê și atribuie numai sieși urmările trufiei sale oarbe.

Despre noul ministru de interne Carol Hieronymi dăm următoarele date biografice:

Carol Hieronymi s'a născut în Buda la 1836. Tatăl seu a fost inginer. După absolvirea politehnicului și el a intrat ca in-

giner practicant al orașului Buda. În anii următori a lucrat ca inginer de comasație în Maramurêș, unde a fost ales la 1861 inginer al comitatului, în care funcție a rămas până la 1867. În anul acesta a fost numit secretar presidial al primului-ministru unguresc de comerț E. Mikó.

În 1868 a fost trimis într-o misiune tehnică împreună cu I. Ludwig în Franța și Belgia pentru studiarea lucrărilor publice. În 1869 a fost numit consilier de secție, ear' în 1872 substituit de secretar de stat în ministerul de comerț. În 1875 a fost numit president al consiliului de direcție al căilor ferate de stat și tot în același an a fost ales deputat al cercului Hatzfeld, care l'a reprezentat în casa deputaților până în estimp. În 1882, după ce societatea căilor ferate austriece a instituit o direcție separată pentru liniile ungurene, Hieronymi a fost numit president al direcției, în care funcțiune a rămas până când Baross a răscumpărat aceste linii. După demisionarea presidentului curții de compturi Gajzágó, parlamentul a ales pe Hieronymi în acest post, pe care l'a ocupat însă numai câteva săptămâni, schimbându-l acum cu portofoliul internelor.

Precum se vede, cariera lui Hieronymi a fost cariera unui funcționar tehnic, și tot în această specialitate a dezvoltat și o însemnată activitate literară. Viitorul va arăta, că pută se-va afirma cu asemenea pregătire pe terenul politic administrativ.

Dela Dobrițin.

Despre cele-ce s'au petrecut la Dobrițin în afară de sala tribunalului corespondentul nostru ne trimite cu data 1/13 Noemv. următorul raport:

Nu insist aci asupra însemnătății politice a faptului, că procesul lui Dr. Lucaci s'a desbătut tocmai în Dobrițin, acest oraș a Maghiari mai mult decât șoviniști. Nici voi da în traducere potopul de articole ce foile locale scriu despre proces.

Oamenii acestia nu sînt nici măcar după isbândă cavaleri: scriu cu atăta ură, îngrămadesc atăta noroiu asupra noastră și a martirului nostru național, încât respectăm prea mult pe cetitorii nostri, decât să dăm măcar fie și numai în traducere insultele murdare la adresa noastră.

Presa de aici, opinia publică ce se manifestă este mai prejos de discuție: este un adevărat gunoiu.

Vreau să spun numai, că dacă este pentru noi înalțător acest proces în care s'a accentuat un drept imprescriptibil al nostru, apoi este îmbucurător cu deosebire faptul, că Românii din toate părțile și în număr atît de frumos au venit să asiste la lupta ce vrednicul preot al Șigescilor a susținut-o cu impilatorii nostri. Bine au fost reprezentate cu deosebire comunele de prin Sătmár, Sălagiu, Dobăca și Bihor. Au venit chiar de prin părți îndepărtate ale Ardealului și din comitatul Aradului.

Regret că nu am putut culege numele tuturor. Ne-am fotografiat însă cu toții. Cei care țin să vadă o fotografie a Românilor în Dobrițin, o vor pute găsi în curînd la administrația „Tribunei“. Tocmai acest lucru a supărat mai rău pe Unguri.

„Uite — diceau Maghiarii de aici și foile toate — Lucaci nu numai că refuză a vorbi unguresc, dar' Românii îndrănesc să demonstreze aici în Dobrițin, se vină cu sutele să ne provoace, să-l însoțească și să se declare solidari cu trădătorul de patrie!“...

„Budapesti Hirlap“, „Magyar Hirlap“, „Kolozsvár“, „Ellenzék“, „Erdélyi Híradó“, „Debreczeni Ellenőr“ și alte foi șoviniști spumegă vîdînd „atata îndrăzneală“: decrepiți la s flet, stupidi la minte, destrăbălați în întreaga lor ființă și lipsiți de morală, oamenii acestia nu-și pot închipui ca Românii să aibă și ei noțiuni asupra binelui, frumosului și adevărului, nu-și pot închipui ca noi să iubim pe aleșii nostri și să avem curagiu a exprima sentimentele noastre chiar și în mijlocul unui oraș maghiar, mai ales aici!

Eată de ce ei ne înjură, eată de ce se miră cum noi am îndrăsnit să venim la Dobrițin, să umblăm de braț cu Lucaci, să arangiem chiar două banchete în cea mai spațioasă sală a Dobriținului, la hotelul „Bika“, unde umblă aristocrația din loc și giur.

Și fiindcă noi am îndrăsnit să facem aceasta, acum ne insultă, ear' cu ocaziunea banchetelor au încercat să provoace scandal.

Infamia lor merge până acolo, că foile locale indeamnă tinerimea dela facultatea de drept să iee poziție și în contra a șese tineri studenți români, pentru-că ei au venit între noi și au arătat iubirea și stima lor către Dr. Lucaci. (Numiții tineri sînt deja persecutați. Red „Trib.“)

Scandalurile le-au sêvîrit astfel: Vineri, la 11 Noemvrie seara ne-am adunat în restaurantul dela amintitul hotel.

Eram așezați la o masă lungă, peste cinci-șeci persoane, în cap cu domnul Dr. Vasile Lucaci.

Alături de noi, la altă masă, cam tot atăția Unguri: actorii dela teatru, unde s'a dat o reprezentație de probă în fața comisiei de experți dela Arad, unde are să meargă trupa, și de unde veniseră Barabás Béla, deputat și avocat îmbogățit de pe spinarea Românilor, Tiszi Lajos, redactor; ovreul botezat, Szöllösi István (odinioară Weingarten David) și alți redactori din Arad, de aici și din Budapesta precum și numeroase persoane, oameni culți, așa credem.

Canta musica. Când — după atătea piese unguresci — s'a cîntat „Marsilieza“, noi am aplaudat cu frenesie și am strigat „să trăiască“.

Atăta li-a trebuit Ungurilor. Au sărit în sus ca turbații și au poruncit să se cînte după „Marsilieza“ îndată „Rákózy mars“. Atunci au aplaudat apoi ei. Noi am stat liniștiți. Ei, ca să demonstreze cu atît mai tare, s'au apucat să toasteze. Ostentativ au învitat pe Barabás, o mutră armenescă patentată. Acesta a vorbit de iubirea de patrie, de simțul de libertate (?) și frăție (?) al Ungurilor, dar' — ca să facă alusune la noi — a ăis că Ungurii vor să iee să se pedepsească aspru pe trădătorii de patrie!...

Commesenii sei l'au aplaudat.

Drept răspuns s'a sculat atunci și a vorbit dl Constantin Lucaci despre patriotismul Românilor, lealitatea lor, virtuțile strămoșesci și despre chipul cum sînteți tratați de o ceată de oameni șoviniști. Imediat s'a sculat dl Russu-Șirianul și a toastat pentru Lucaci. Urale și aplause din partea alor nostri.

Au mai urmat și alte toaste românesci. Dnii Păteaș, Lazar Ernea, Candale, Berinde, Medan, Magdu, N. Hosszu, Iustin Ardelean, redactorul „Vulturului“, Băliban și alții au vorbit toți.

Ungurii au toastat și ei cînd ăneam

pausă noi. În cele din urmă au plecat. Au mai rămas cîtiva la o altă masă. Acestia pe cînd noi vorbiam și auăuau cuvîntul „Lucaci“, au încercat să provoace scandal, strigînd unguresce: „haza áruló“, „gaz ember“, „vad oláh“ și alte. Mult nu au putut însă, căci doi dintre ai nostri s'au dus la ei, și după ce li-au ocărit, li-au spus să se asîmpere, pentru-că altfel o să fie dați afară cu chelnerii!

Scandalul cel mare însă numai în seara a doua, Sămbătă l'au provocat.

Noi ne-am aședat într-o sală mare separată. În frunța mesei stăteau cam la șese-șeci țărani, unii dintre ei bētrâni venerabili. Toasturile au început și aici. Dincolo petreceau Ungurii cu musica, cîntînd ostentativ numai „Kossuth nótá“ și „Rákoczy mars“. Se vede însă că atăta demonstrație prea li-s'a părut puțină. Ca să arete că sînt de rēu crescuți, cāt de miserabili, mai mulți inși au trecut dincoaci, în sala noastră și au aședat acolo mese pe la culori.

Credeau că astfel noi nu o să mai toastăm.

Vēdînd însă că noi nu-i băgăm în seamă, că aici au toastat pe rînd Dr. T. Mihali, C. Lucaci, Russu-Șirianul, Candale, Băliban, Lazar Ernea, Berinde, Păteaș, G. Barbu, ba că toastează și dintre țărani nostri, Ungurii au devenit impertinenți, au început să ne conturbe cu fel de fel de strigăte. Ba „și au adus și patru lăutari din ceealtă sală.

Nu mai intervenției hotelierului se poate mulțumi că nu s'a întemplat bătaie în regulă.

V'am depeșat deja, că după ce s'a terminat proesul, dl Dr. Vasile Lucaci, apărătorul seu dl Iuliu Coroian, tălmăciul Iosif Nestor și presidentul tribunalului au plecat acasă eșind prin dosul palatului și mergînd pe o stradă laterală. În fața se postaseră mii de Unguri, toată canalia strășilor, împeștrîtă cu „civii“ dela facultatea de drept. Așteptau pe condamnat, să-l mai „condamne“ și ei (așa strigau că au ei să facă judecata poporului, deoarece-ee tribunalul prea a dat puțină pedeapsă). Căpitanul orașului se vede însă a fi om cu multă praxă, își cunoaște mușterii, căci el însuși a venit sus în sală și a oferit celor sus amintii să i ducă acasă pe o cale mai sigură. Vēdîndu-se de jucat, „patrioții“ au venit să demonstreze înaintea hotelului, unde au stat ca la un cîas, mîrgînindu-se a striga numai „abzug“, „le vele“, „le vad oláhokk!“, „halál a popának“. Politia însă li-a împedecat să intre în hotel, închiidînd porțile.

Acest fapt caracterizează și el îndestul cāt sînt de poroși și de turbați cei din Dobrițin.

Nici dela tribunal, după ce 'i-a dat o pedeapsă atît de grea, nu ești sigur că o să treci pe stradă fără a fi atacat de bandele miserabile.

Entă Dobriținul.

Szám. 3081/1892.

[5986] 2-3

Sz. 18584/1892

[5987] 2-2

Nr. 255/1892.

[5960] 2-2

Pályázati hirdetmény!

Sugág nagyközség jegyzői állásának betöltése céljából ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állással a következő illetmények összekötve:

1. fizetés 400 ft.,
2. irodai általány 60 ft.,
3. ingyen lakás,
4. a lakás és iroda fűtésére szükséges bűkkfa természetben.
5. a magánmunkálatokért szabályrendelethez megállapított díjak.

Pályázni óhajtok felhívni az 1883 évi I. t. cz. 6-ik §-ában előírt minősítést kimutató folyamódványaikat folyó évi november hó 30-ig az alábbiott nyújtani.

Szászsebes 1892 évi november hó 9-én.

A járási főszolgabíró:
Dörr.

Pályázati hirdetmény.

Az 1886 évi XXII. t. cz. 82 §-a értelmében és az 1883 évi I. t. cz. 9 §-a I. pontjára, valamint az 1876 évi XIV. t. cz. 143 §-ára való hivatkozással Nagy-Szeben rendezett tanácsu városnál lemondás folytán tisedésbe jött, évi 630 ft. fizetéssel és 200 frtnyi lakpénzzel javadalmazott városi orvos állomásra ezennel pályázat nyitatom. Felhívni mind azokat, a kik ezen állást elnyernek, hogy keresztes vagy születési bizonyítvánnyal, továbbá orvostudori oklevéllel és az eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt folyamódványaikat folyó év december hó 3-ig aláírottál nyújtásuk be.

Nagy-Szeben, 1892 év november hó 9-én.

Reissenberger,
alispán.

Concurs.

Devenind vacant prin moarte postul de învățător secundar dela școala reuniunii grănițeresci din Vaidarecea (cu 3 învățători și o învățătoare), comitatul Făgărașului, cu un salariu anual de 240 fl. v. a. apoi cuartir și lemne de foc, prin aceasta cu termenul până la 26 Noemvrie st. n. a. c. se scrie concurs.

Reflectanții au să-și trimită petițiile instruite cu documentele prescise de lege la:

Comitetul administrator de fondul și școalele de reunune a fostilor grănițeri din reg. rom. I.

Sibiu, în 14 Noemvrie 1892.

Nr. 3672—1892.

[5998] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de notar cercual devenit vacant în comunele mici Nucet și Cornățel, cu sediul în Cornățel, se scrie concurs cu acea observare, că competenții au să-și înainteze cererile scrise cu mâna lor proprie și instruite în sensul § 6 al art. de lege I. din 1883 până la 30 Noemvrie a. c. la subscrisul.

Emolumentele:

1. Salar anual 400 fl. v. a.
2. Cuartir liber.
3. Taxele stabilite prin statut pentru lucrările private.

Nochrich, 13 Noemvrie 1892.

Walbaum,
pretor-suprem.

Pentru prăvălia de modă a dlui **Schuster Sándor.**
Deva se caută

[5798] 3-3

Un învățăcel

sau practicant
care se va accepta imediat.

Institutul Tipografic din Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului

pe anul comun

1893.

Anul VIII.

SIBIU.

„Institutul Tipografic.”

Numai 20 cr. exemplarul.

Numai 20 cr. exemplarul.

Cuprinsul: Călimdarul astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1893. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Correspondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor. — Autoritățile bisericești în Ungaria. — „Făr” de noroc, povestă de Ioan Russu-Sirianul; „Femeia numai după urs nu se duce”, povestă. — „Economic”: Ceva despre pâine; Un nou pom prețios; Cât costă urina? Curățirea palatelor de pălărie; Care găină când produce ouă multe. — „Poetii”: „Vântul”, de G. Coșbuc; „Craiul ielelor”, de Goethe, trad. de S. P.-u; „Cortegiul”, de N. Tincu; „Mistica”, de N. G. Radulescu; „În copilăria mea”, de M. Grigoriadi de Bonachi; „Ca astăzi”, de Veronica Micle; „Poet și critic”, de G. Coșbuc. — „Partea hazlie”: Reporter modern; Un lăudăros; Nu-i de vină; Călea-a popă; Tiganul și iepurașica. — Doine populare. — Tîrgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Inserate.

Vîndătorilor se dă rabatul cuvenit.

„ARDELEANA”

institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

AVIS.

Institutul de credit și de economii „ARDELEANA”, societate pe acții în Orăștie (Szászváros), Piața-mare nr. 2 și 4 în casele proprii, primesce

depuneri spre fructificare

sub următoarele condițiuni:

- a) depuneri făcute la a căror ridicare nu se recere abdicare cu 5%;
- b) depuneri făcute cu condițiunea de a se anunța ridicarea lor cu 5 1/2% și
- c) depuneri făcute pe timp mai îndelungat de către biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu alt scop de binefacere cu 6%.

Depuneri, ridicări sau anunțări se pot efectui și prin post.

Orăștie, la 1 Noemvrie 1892.

Direcțiunea.

[5784] 7—

Asortare în abundență
de
STOFE la MODĂ
și de doliu
metrul dela 35 cr. în sus
satine dublă.

STOFE
pentru
haine de bărbați și de copii
metrul dela fl. 1.40 în sus.
Lățimea 150 cm.

Barchenturi și cretoane
de spălat.
Chiffone, pânzărie,
Olanderie.

TRUSOURI
complete pentru mireasă.
Comandarea
a tot felul de albituri și chindiseală.
Prețuri moderate.

Prăvălie nouă de modă.

Isvorul cel mai ieftin de cumpărat.

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public, că am deschis în piața de aici o prăvălie cu manufactură, modă și Kunst-Galanterie, dispunând de un deposit bine asortat cu articolele aici menționate. Practicând mai mulți ani pe piața mari în străinătate, sunt în plăcută pozițiune a sta cu cele mai renumite fabrici în legătură, astfel nișuina mea este de a servi P. T. public cu articole cât se poate de solide și ieftine.

Cu distinsă stimă

[5445] 3-20

Schuster Sándor în Deva

Casele dlui Moldovan Sándor în piață.

Mantile de dame și Paltoane.
Corsete (miedere) mufuri și căciulițe,
Jupoane și Cămăși
de dame.

Jucării de copii.

Cadouri pentru Crăciun.

Palării, cămăși, mânusi și încălțăminte
de dame, bărbați și copii.
GHEȚE
de bărbați dela fl. 3.20 în sus.

MUSTRE
trimitem cu plăcere și în provincie.

Sub-îmbrăcăminte
sistem Jäger
pentru bărbați, femei și copii
deasemenea ciorapi și mânusi.

Tot felul de
lucruri începute de mână.
Articole de galanterie
Flori de decorat și cununi.
Ploiere și umbrela.

Asortiment bogat
de
învăitoare și decoruri pentru haine.
Mare magazin
de catifea și peluche.

Basmale de Berlin,
haine pentru copii, perdele.
Tot felul de covoare,
velințe de pat și mese.